

Afrika
Kilimanjaro, safari og zanzibar 23 dage med kombination af bestigning af Afrikas højeste bjerg, imponerende vilde dyr og strandliv på Zanzibar. Næste afrejse i juni. Pris fra kr. 26.380,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Afrika
Teltsafari i hele Afrika. F.eks. Krüger, Okavango, Vic Falls 20 dage / 17 nætter fra kr. 18.260 incl. flybillet. Ring og hør nærmere om de mange muligheder eller se nogle af vore spændende eksempler på www.brandstrup.dk tlf. 33 22 40 40

Borneo
Oplev det tropiske Sarawak på denne 15 dage lange rejse med dansk turlæder. Dyreliv, hvide sandstrande og vandring. Afrejse i f.eks. juni. Pris fra kr. 19.980,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Cambodia
Vietnam og Sydchina 25 dage. En rundrejse gennem nogle af Sydostasiens smukkeste landskaber og et møde med 3 meget forskellige kulturer. Afrejse i oktober. Pris fra kr. 19.980,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Canada
18 dages adventure i det sydvestlige Canada. Oplev British Columbia og Alberta med deres fantastiske smukke, alsidige og bjergrige natur. Afrejse i f.eks. juni. Pris fra kr. 19.980,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Dolomitterne
10 dages let vandring blandt søer og bjergtinder i et af Italiens smukkeste bjergområder. Overnatning på hotel af god standard. Afrejse i f.eks. juli. Pris fra kr. 8.980,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Frankrig
Monty Blanc. Over 12 dage oplever du intet bjergene ved vandring fra hytte til hytte. Afrejse fra juni. Pris fra kr. 6.780,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Grønland
Pukkelhvaler, slædehunde og isbjerge ved Diskobugten. 12 dages tur fyldt med alt det bedste fra den Grønlandske natur og kultur. Afrejse fra juni. Pris fra kr. 20.980,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Indien
15 dage fra Delhi til Mumbai. Pris ekskl. fly og lokal betaling fra kr. 4.380,-. Afrejse i f.eks. marts. Internationale grupper. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Indien
Bestigning af Stok Kangri (6.124m). Udfordrende trek og bjergbestigning i Ladakh området. 17 dage. Afrejse i august. Pris fra kr. 20.980,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Irland
Vandring ved de Vestirske kystlandskaber. Fine vandreture, store søer og sagnomsprundne steder. Overnatning i Bed & Breakfasts. 10 dage. Afrejse i juli. Pris fra kr. 8.980,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Kina
10-dages tur, hvor vi vandrer på forskellige passager af Muren og oplever mange af de store kulturelle seværdigheder i og omkring Beijing. Afrejse fra juni. Pris fra kr. 11.980,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Kina
16 dage fra Xi'an til Beijing. Pris ekskl. fly og lokal betaling fra kr. 7.880,-. Afrejse i f.eks. juni. Internationale grupper. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Korsika
Vandring i de korsikanske bjerge med udgangspunkt i landsbyhus. Smuk natur og autentisk bjergstemning. 10 dage. Afrejse i f.eks. juni fra kr. 8.280,- inkl. fly. www.topas.dk eller 86 89 36 22

Laos
Solnedgang over Mekong, en uforglemmelig oplevelse. Og indersteds er den smukkere end i Luang Prabang, den gamle kongeby. 15 dage, afrejse 10.-24/10.2007. Pris 16900 inkl. rejse og ophold. Region rejser Tel 9839 2069 www.regionrejser.dk/laos

Det har sin pris at nå det hele

En ny 'Forebyggelsesfond' skal dele tre milliarder ud for at forbedre arbejdsmiljøet. Det handler om at sikre medarbejdere til arbejdsmarkedet og om at give offentligt ansatte medejerskab til deres arbejds-situation, siger fondens formand, Johannes Due.

INTERVIEW STIG ANDERSEN

Et godt arbejdsmiljø er afgørende for fremtidens ældrepleje. Det fortalte en undersøgelse, som i denne uge blev fremlagt af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Det er dog en oplysning, som ikke kommer bag på mange, heller ikke politikerne. Netop det er baggrunden for etableringen af den 'Forebyggelsesfond', som nu er trådt i funktion med den tidligere formand for Strukturkommissionen, Sygeforsikringen Danmarks direktør, Johannes Due, som formand.

Foreløbig har den nye fond fået tre milliarder kroner at 'lege' med. Eller som der står i lovtæksten: »Forebygge og forhindre psykisk og fysisk nedslidning».

Allerede i år skal der udbetales 200 millioner kroner fra fonden. I de følgende år 350 millioner.

Hvad kan man udrette for de penge?

»Rigtig meget. Det er jo 3 milliarder, der skal lægges oven i det, der gøres i forvejen. På den måde vil pengene gå til en udbygning af det, der allerede foregår på arbejdspladserne, i kommunerne og så videre. Pengene fra Forebyggelsesfonden skal sætte yderligere skub i den proces.

Hvis det er en god proces, og den er i gang, hvorfor putter man så ikke bare nogle flere penge i den?

»Nu er det ikke min opgave at give karakterer, men når politikerne har fundet det relevant med dette projekt, er det måske, fordi man har tænkt, at der skal være noget nytænkning. Men også fordi det strammer til; presset på arbejdsmiljøet er større. Med næsten fuld beskæftigelse kommer der nogle nye grupper ind på arbejdsmarkedet, og for at fastholde dem er det oplagt at tænke nyt».

Arbejdsmarkedet støvsuger

Hvad er det for grupper?

»Det kan være folk, som har været langtidsledige, og det kan være folk med manglende uddannelsesmæssige og personlige kvalifikationer, som er blevet valgt fra, da der ikke var knaphed på arbejdskraft. På et tidspunkt, hvor man støvsuger arbejdskraftsreserven, vokser problemerne også.

»Et andet problem er, at der på en række arbejdspladser er et tempo og et arbejdspress, der gør det nødvendigt at træde et skridt tilbage og se på, om der er behov for at løse tingene på en anden måde. Man kan for eksempel ikke slå en avis op i dag uden at læse om stress og sygdomsfravær i den offentlige sektor».

»Det skyldes nok, at det reelt er ved at være et påtrængende problem for mange mennesker».

Og den stress skal du gøre noget ved?

»Vi skal i Forebyggelsesfonden tage os af alle aspekter af arbejdsmiljøet. Vi skal samtidig indsamle erfaring og give Folketinget en tilbagemelding om situationen, og hvilke indsatsområder man bør se på med henblik på en indsats».

Så du skal også lave et problemkatalog?

»Ja, men da Forebyggelsesfonden er helt ny, har vi jo ikke et grundlag endnu. Indsatsen det første år har Folketinget prioriteret for os. Fokus vil i år blive på blandt andet forebyggelse af nedslidende arbejdsdag, rygning og alkohol, og så er vi blevet bedt om at være særlig opmærksomme på den medarbejdergruppe, der arbejder med ældrepleje og på døgninstitutioner».

Altså skabe større tilfredshed og bedre miljø for medarbejdere i de arbejdsfunktioner, der ikke hører til de mest værdsatte?

»Ja, bedre tilfredshed. Men også konkrete problemer med for eksempel løft, stress og følelsen af utilstrækkelighed blandt medarbejderne i forhold til de opgaver, de står over for. Den prioritering kan der være forskellige motiver til

blandt politikerne, men noget af det kan være en bekymring for, om man kan rekruttere folk nok til dette område i fremtiden.

Det er også ofte job, som ikke har den højeste status?

»Det skal jeg ikke tage stilling til, men i Strukturkommissionen diskuterede vi blandt andet den situation, at vi kommer til at mangle arbejdskraft i almindelighed. Og man kan da frygte, at områder, der ikke udmærker sig ved at være specielt højtlojnet, får et særligt rekrutteringsproblem, hvis det heller ikke er tiltrækkende job af andre grunde».

Enormt potentiale

Jeg har set, at en tredjedel af alle sygedage kan føres tilbage til arbejdsmiljøet. Der må ligge et potentiale i at gøre noget ved det?

»Der er ikke tvivl om, at der samfundsmæssigt er et enormt potentiale i det. Og hver gang du forhindrer eller udskyder, at en person forlader arbejdsmarkedet i et år, vipper hele balancen. Den person, der bliver på arbejdsmarkedet, vil jo i stedet for at være på offentlig forsørgelse være med til at forsørge andre i samfundet. Så det er sporgsmål om det velfærdstab, den enkelte lider ved at få dårligt helbred og ved ikke at være integreret på arbejdsmarkedet.

Når der ligger så stort et potentiale, både samfundsmæssigt og for den enkelte, kan man måske sige, at 3 milliarder over en lang årrække ikke er ret meget?

»Jeg tror, man er meget opmærksom på, at der ikke gives penge til noget, der laves i forvejen. Så vi snakker om penge til nye projekter».

Men 3 milliarder er sådan lidt mere, end det koster at bygge en opera, eller godt halv-

delen af, hvad det koster at bygge DR Byen. I det lys kan beløbet virke beskedent?

»Det er ikke min opgave at kommentere det. Jeg kan mærke, at mange ser det her som en mulighed for at prøve nogle nye projekter af. Og at de erfaringer, man får med det, kan få den virkning, at andre foretager sig det samme for at få bedre arbejdsvilkår, færre sygedage og så videre. Vel at mærke uden at få tilskud. Jeg tror, Forebyggelsesfondens arbejde kommer til at handle om en spredning af gode eksempler».

Nu bruger man offentlige penge. Skulle man ikke bare bede de virksomheder, der skaber problemerne for deres medarbejdere, om selv at løse dem?

»Jo, men man skal være opmærksom på, at det almindelige arbejdstilsyn og aktiviteterne omkring arbejdsmiljø fortsætter. Og det er heller ikke omkostningsfrit for en arbejdsgiver at have et dårligt arbejdsmiljø».

Bliver ikke værdsat

Hvor ser du de mest markante arbejdsmiljøproblemer i dag?

»Hvis man tager den offentlige sektor, tror jeg, at der skal være medarbejderne en formemmelig af utilstrækkeligheder og stress. Og jeg tror, at det betydelige sygefravær er det også et spørgsmål om det velfærdstab, den enkelte lider ved at få dårligt helbred og ved ikke at være integreret på arbejdsmarkedet.

Forstået hvordan?

»En del sygdomsfravær kan føres tilbage til, at man føler sig mere eller mindre påskønnet. Jeg tror, der er store reelle stressproblemer i det offentlige, men jeg tror også, at dette medejerskabsproblem spiller ind».

Altså, at mange medarbejdere simpelt hen ikke føler sig værdsat?

MILLIARDBEHOV. Johannes Due ser som formand for Forebyggelsesfonden både et øget pres på arbejdsmiljøet og en opgave i at fastholde grupper, der kommer ud på arbejdsmarkedet i takt med, at arbejdsløsheden falder. Foto: Jan Grarup

BLÅ BOG JOHANNES DUE

55 år, cand.oecon.

Adm. direktør, Sygeforsikringen Danmark. Nyudnævnt formand for Forebyggelsesfonden, hvis formål er at bruge 3 milliarder kroner på at forbedre arbejdsmiljøet.

Johannes Due har tidligere været formand for bl.a. Strukturkommissionen. **Har været** kontorchef i Finansministeriet, underdirektør i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikring, amtsdirektør i Vejle Amt, direktør i DJØF og departementschef i Socialministeriet.

»Ja, at det skaber holdningen, at det kan være ligegyldigt, om jeg kommer på arbejde eller ej».

Men er det ikke mere et ledelsesproblem end et arbejdsmiljøproblem?

»Omkring mange arbejdsmiljøproblemer kan man sige, at de også har en ledelsesmæssig dimension. Det er oplagt».

Hvor ser du så problemer i det private?

»Jeg tror, at der stadigvæk er mange arbejdspladser, der har problemer, fordi der er meget rutinearbejde, for meget løftearbejde og for mange processer, hvor man gentager en bestemt arbejdsfunktion. Derfor skal vi i Forebyggelsesfonden

se på projekter, hvor man både teknologisk og organisationsmæssigt kan lave nogle alternativer».

Egoet giver stress

Problemerne med det psykiske arbejdsmiljø er stærkt stigende, hvorfor?

»Jeg tror, at arbejdsopgaverne er vokset. Samtidig er arbejdstiden reduceret. Er man ansat i det offentlige, er man hele tiden omgivet af et kritisk miljø i form af brugere og offentlighed. I den private sektor har globaliseringen i hvert fald på nogle områder ført til en vis usikkerhed om, hvorvidt ens arbejdsplads består et år ud i fremtiden. En anden stressfaktor er, at vi nu har nogle generationer på arbejdsmarkedet, som vil alting på én gang. De vil have karriere, de vil være lykkelige hele tiden, de vil have børn og familie, og alle i familien skal realisere sig selv».

Og det giver stress?

»Det kan være en pris for den livsfilosofi, man har nu om dage, hvor man skal nå det hele, og hvor meget handler om jeger».

Bestyrelsen i Forebyggelsesfonden har repræsentanter for både arbejdsgivere og arbejdstagere. Bliver der kamp om de 3 milliarder?

»Den er sammensat helt traditionelt, og mange af bestyrelsesmedlemmerne kender jo hinanden i forvejen. Så jeg tror ikke, det fører til nogen magtkamp om, hvordan pengene skal bruges».

Hvis de kender hinanden i forvejen, hvor skal fornyelsen så komme fra?

»Bestyrelsen er jo kun katalysator i forhold til de processer, der sker ude på arbejdsmarkedet. Og det er derfra, fornyelsen skal komme. Dynamikken ligger i kommunerne, på arbejdspladserne.

erhverv@pol.dk